

ДЕТСКА ГРАДИНА „РАДОСТ“

гр. Пловдив, район „Централен“, ул. „Дон“ №15

тел.: 0892 292 090 e-mail: radost@dg.plovdiv.bg

Утвърждава: [Redacted]
със Заповед Л. [Redacted] 2020г.

Милена Богданова,
Директор на ДГ „Радост“

заличена информация на
основание ЗЗЛД

ПРОГРАМА
за предоставяне
на равни възможности за
приобщаване на децата
от уязвими групи
2020/2021 година
ДГ „РАДОСТ“

Приета с решение на Педагогическия съвет с Протокол №8/14.09.2020 г.

I. ФИЛОСОФИЯ НА ПРОГРАМАТА

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца и чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на общността. Ние приемаме приобщаващото образование като ориентиран подход, като среда в която всяко дете се чувства полезно, ценено и включено в живота на детската общност на групата, в която всички са приобщени в усещането си за принадлежност и взаимна свързаност с останалите.

Приобщаващото образование обхваща повече дейности от обучението в детската градина и то включва:

- дейности в дома, общността, неформалните и неофициални системи;
- подпомагане на образователните структури, системи и методологии да посрещнат потребностите на всички деца;
- утвърждаване, че всички деца са обучаеми;
- признаване и зачитане различията между децата, свързани с възрастта, пола, етническата принадлежност, езика, уврежданията и т.н.;
- то е динамичен процес, който постоянно се развива в зависимост от културата и контекста;
- то е част от по-обхватната стратегия за изграждане на приобщаващо общество.

II. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

- гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;
- гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;
- системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички

равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата;

- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, центърът за подкрепа за личностно развитие, регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, детето, семейството и общността;
- намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;
- нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;
- изграждане на позитивен психологически климат в детската градина;
- гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и в зависимост от спецификата на обществения живот.

III. РАННО ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование.
2. Ранното оценяване по т. 1 се извършва от педагогическите специалисти в детската градина.
3. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина включва:
 - 3.1.ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
 - 3.2.определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език;
 - 3.3.определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето при:
 - а) затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното, творческото развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група;
 - б) наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето;
 - в) наличие на хронични заболявания, които възпрепятстват обучението, научаването и участието на детето в дейността на детската градина;
 - г) наличие на изявиени силни страни на детето в областта на изкуствата и спорта, които се нуждаят от развитие и стимулиране.
4. Ранното оценяване по т. 3.1. се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина.
5. Оценяването се извършва чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения.
6. Оценяването се провежда индивидуално за всяко дете с писменото съгласие на родителя след информирането му за начина на провеждането и за ползата от прилагането на скрининга.
7. След провеждане на оценяването родителят се запознава с резултатите от него.

-
8. В зависимост от резултатите от оценяването координаторът съвместно с родителя определя за всяко дете дейности от общата и/или от допълнителната подкрепа за личностно развитие.
 9. Резултатите от оценяването се използват единствено за определяне на дейности за подкрепа за личностно развитие на детето и до тях имат достъп само учителите в групата и останалите педагогически специалисти в детската градина, които са извършили оценяването и/или работят с детето, както и неговите родители.
 10. На децата на 5- и 6-годишна възраст в подготвителните групи в детската градина, които осъществяват задължително предучилищно образование, на които не е извършено ранно оценяване от 3 години до 3 години и 6 месеца, се извършва оценка на риска от обучителни затруднения.
 11. Ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения се извършва след обучение на педагогическите специалисти в детските градини, които ще извършват оценяването, организирано и/или проведено от специалисти на Държавния логопедичен център и на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.
 12. Провеждането на ранното оценяване се наблюдава и подкрепя методически от специалисти на Държавния логопедичен център и на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

IV. ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на детето в детската градина съобразно индивидуалните му потребности.
2. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете в детската градина.
3. Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на детската градина, включва:
 - екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
 - занимания по интереси;
 - грижа за здравето;
 - ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
 - поощряване с морални и материални награди;
 - дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 - логопедична работа.
4. Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения включва:
 - обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
 - дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;
 - индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.
5. Дейностите по т. 3 и т. 4 се извършват съгласно реда и изискванията на Наредбата за приобщаващо образование.

-
6. Учителите в групата установяват напредъка на всяко дете, което е включено в дейности по подкрепа за личностно развитие, поне два пъти в рамките на учебната година въз основа на материали от дейността му. За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад до директора. Материалите и докладът се съхраняват в детското портфолио.
 7. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва:
 - обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата - обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата;
 - провеждане на регулярни срещи за:
 - а) преглед и обсъждане на информацията по обучението и развитието на дете;
 - б) определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 - в) определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на обучителните затруднения.
 8. На родителя се предоставя информация за работата с детето и при необходимост се кани на срещите по т. 7.
 9. По време на срещите се води протокол, който се подписва от всички участници в срещата и се съхранява от координатора на екипа.
 10. Графикът на срещите се прилага към годишния план за дейността на детската градина и се актуализира при необходимост.
 11. Заниманията по интереси по чл. 13, т. 2 от Наредба за приобщаващото образование включват:
 - дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;
 - дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;
 12. Чрез заниманията по интереси се развиват интегрирането на ключовите компетентности, възпитанието в ценности, патриотичното, гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното възпитание, насърчаването на креативното мислене на децата.
 13. Заниманията по интереси се организират от детската градина в съответствие с желанието на родителите на децата, както и със спецификата на заниманията и с възможностите на детската градина.
 14. Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми – състав, група, ансамбъл, отбор и др.
 15. Грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на децата до медицинско обслужване.
 16. За децата в детската градина се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други.
 17. В провеждането на дейностите по т. 16 могат да се включват и родителите на децата.
 18. Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина.

-
19. Децата се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на институционалната общност при условията и по реда на чл. 54 – 56 на Наредба за приобщаващото образование.
 20. Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни деца в съответни дейности по чл. 45 на Наредба за приобщаващото образование за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа.
 21. Психологическата подкрепа по т. 20 е насочена към децата, педагогическите специалисти и родителите.
 22. Психологическата подкрепа се осъществява от психолог и включва:
 - създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес;
 - предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата;
 - извършване на групова работа с деца и/или кризисна интервенция;
 - работа със средата, в която е детето – семейството, връстниците.
 23. Логопедичната работа се осъществява от логопед в детската градина и включва:
 - превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;
 - диагностика на комуникативните нарушения;
 - терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения;
 - консултативна дейност с учители и родители на деца с комуникативни нарушения.
 24. Логопедичната дейност по т. 23 се извършва според условията и по реда на Наредба за приобщаващото образование.
 25. Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по образователни направления, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни деца, които срещат затруднения в обучението.
 26. Обсъждането на цялата информация се прави от педагогическите специалисти, които работят с детето, като за резултатите от обсъждането се уведомява родителят.
 27. Въз основа на обсъждането за отделни деца се определят дейности от общата подкрепа за личностно развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения.
 28. Въз основа на обсъждането се определят тези деца, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
 29. Учителите в групата запознават родителя с предприетите конкретни дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение и/или за превенция на обучителните затруднения и го информират за резултатите от изпълнението им.
 30. В случаите, когато дете или ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му, в тримесечен срок от предоставянето ѝ учителите в групата на детето запознават родителя за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето.

V. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВЕН ОРГАНИЗАЦИОНЕН КЛИМАТ И НА ПОДХОДЯЩА ПСИХОЛОГИЧЕСКА СРЕДА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Изграждането на позитивен организационен климат и на подходяща психологическа среда в ДГ „Радост“ се основава на общата институционална политика и е израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес.
2. Основен принцип при изграждането на институционалната политика за противодействие на тормоза и насилието е прилагането на цялостен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и насилието и създаване на по-сигурна среда в образователната институция.
3. Дейностите по превенция и интервенция на тормоза и насилието се разработват въз основа на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и на алгоритъм за неговото прилагане, утвърдени със заповед от министъра на образованието и науката.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА

1. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.
2. Оценяването на индивидуалните потребности на децата се извършва според условията и по реда на Наредба за приобщаващото образование.
3. Оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в срок до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни.
4. Оценката на индивидуалните потребности на децата с изявени дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но не по-късно от 3 месеца от установяване на потребността от извършване на оценка.
5. Оценка на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи потребност от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.
6. Детската градина, съвместно със специалисти от РЦПППО-Пловдив, осигурява допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата.
7. Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна.
8. Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:
 - работа с дете по конкретен случай;
 - психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
 - осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
 - ресурсно подпомагане.

9. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина чрез план за подкрепа по чл. 187, ал. 3 от ЗПУО, изготвен за конкретно дете.
10. Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето, като му се предоставя копие от него при поискване.
11. Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето.

VII. АНАЛИЗ НА РЕАЛНАТА СИТУАЦИЯ

В ДГ „Радост“ са записани и посещават 113 деца в 4 възрастови групи на възраст 3-7 години. В детското заведение има малко деца от различни етнически групи. Няма данни за етническа и друга дискриминация. В детското заведение се обучават деца със СОП. С тях работи екип за подпомагане на личностното развитие, включващ: ресурсен учител, логопед и психолог /назначени към РЦПППО – Пловдив/, както и учителите на съответната група.

В детската градина има двама обучени педагогически специалисти /учители ДГ/ за извършване на ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата чрез скрининг тестове. Тази дейност се извършва според заявеното желание и информирано съгласие от страна на родителите на деца на възраст от 3 до 3 години и 6 месеца, които са новопостъпили в детската градина.

ДГ „Радост“ има действащи политики по отношение на: превенция и интервенция на тормоза и насилието в детското заведение; насърчаване и повишаване на грамотността на децата; превенция на преждевременното напускане на детската градина и ранното отпадане от образователната система. Разработени са планове с разнообразни дейности, предоставящи равни възможности за включване на всички деца и възможности за приобщаване на децата от уязвими групи.

VIII. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

СФЕРИ НА ПОДКРЕПА	ДЕЙНОСТИ ПО ОБЩА ПОДКРЕПА	ДЕЙНОСТИ ПО ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА
<i>Подкрепа за личностно развитие на децата</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Определяне на координатор и осъществяване на мониторинг съвместно с педагогическата колегия. 2. Разпознаване на потребността от предоставянето на обща подкрепа за личностно развитие на детето. 3. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти. 4. Занимания по допълнителни дейности - танци, пиано, английски език, спорт и др. по предварително разработен график. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие, в случай че има индикации за него. Дейностите се реализират съгласно ДОС за приобщаващо образование. 2. Оценка на индивидуалните потребности на деца със СОП. Извършва се от психолог, логопед, ресурсен учител, а при лица с увреден слух и от рехабилитатор на слуха и говора, съвместно с учителите, които преподават на детето. Оценява се познавателно развитие, комуникативни умения,

	<p>5. Разработена политика на детското заведение за противодействие на тормоза и насилието - реализира се на равнище детска градина и на равнище възрастова група, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция.</p> <p>6. Дейности по насърчаване и повишаване на грамотността.</p> <p>7. Стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на технологиите, изкуствата, спорта, здравното образование. /Дейности разработени в Годишен план за дейността на ДГ/.</p>	<p>социални умения, физическо развитие и адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.</p> <p>3. Оценка на индивидуалните потребности на деца в риск. Извършва се от психолог или от социален работник съвместно с учителите, които преподават на детето в съответната възрастова група в детското заведение. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето и неговата среда.</p>
Изграждане на позитивен психологически климат	<p>1. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и позитивни отношения между всички участници в образователния процес.</p> <p>2. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата.</p> <p>3. Работа със средата, в която е детето – семейството, децата в социогрупата.</p>	<p>1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа от интердисциплинарен екип /Комисия за дете в риск/.</p> <p>2. Работата по конкретен случай е срочна и цели подкрепа за автономното функциониране на детето, развитието на неговите силни страни, както и предотвратяване на отпадането му от образователната система.</p>
Достъпност на средата и работа в общността	<p>1. Осигуряване на достъпна архитектурна среда — рампи и пр. за деца със СОП /при нужда/.</p> <p>2. Превенция на дискриминационните практики чрез работа на Комисията за работа с деца в риск.</p> <p>3. Работа с Обществения съвет за подкрепа на дейностите по личностното развитие.</p>	<p>1. Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, специализирано оборудване, дидактически материали, методическа подкрепа и специалисти /при възникване на потребност от това/.</p>

	<ol style="list-style-type: none">4. Дейности по превенция на рисковото поведение на ниво ДГ и на ниво група.5. Работа с родителите – организиране на тематични срещи, „Училище за родители“ и др.	
--	---	--

Настоящата Програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 8/14.09.2020 година. Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и при настъпили промени в нормативните актове, ако Педагогическият съвет прецени, че спецификата на образователно-възпитателния процес налага това.